

Avstrija in Bolgarska.

Med Avstrijo in Bolgarsko je nastalo nasprotje, katero je imelo ta nasledek, da se je pretrgalo diplomatsko občevanje mej obema državama. Uzrok temu konfliktu je na sebi precej malenkosten, ali druge okolnosti kažejo, da je bil ta uzrok le zunanji povod, pa da tiče pravi uzroki globlje.

Pred kratkim se je izvršila v Sofiji škandalozna pravda radi umora ogerske pevke Ane Szimon. Ta pevka je bila metresa ritmojstra Bojčeva, pobočnika kneza Ferdinanda in prijatelja kneginje Lujize. Ker je postala nadležna, se je je Bojčev iznebil na ta način, da jo je dal umoriti. Obravnava proti Bojčevu in njegovim sokrivcem je pokazala, kako gnjile so še vedno razmere v Bolgarski, kako razjeda korupcija javno in zasebno življenje v tej državi, toda vzlic temu je nemško-židovsko in madjarsko časopisje prav neopravičeno to stvar izkoriščalo in Bolgarsko pred svetom sramotilo in poniževalo, zakaj razmere niso dandones nič slabейše, kakor so bile takrat, ko je to isto časopisje za dober denar slavilo in povzdigavalo Bolgarsko ter z navdušenjem opravičevalo prav take umore in uboje ter zagovarjalo nečuveno korupcijo Stambulovljevega sistema.

Bolgarski ministerski predsednik Stojlov je dal svoji ogorčenosti radi tega pisanja avstrijskih nemških in madjarskih listih duška v pogovoru z urednikom berlinskega lista „Localanzeiger“. Rekel je, da izvira moralna ogorčenost avstrijskega časopisja iz nasprotja, katero je nastalo mej Bolgarsko in Avstrijo takrat, ko se je Bolgarska približavala Rusiji. Avstrija je izgubila svoj prejšnji upliv v Sofiji in iz jeze radi tega so listi sramotili Bolgarsko in vladajočo dinastijo. Dodal je še, da Avstrija nima uzroka Bolgarski kaj očitati, saj se tudi v Avstriji zgodi marsikaj, kar je jako čudno.

S temi svojimi besedami je Stojlov Avstrijo hudo razžalil. Njegova izjava je bila netaktna, izzivajoča, vsled česar je Avstrija morala zahtevati zadoščenja, dasi je Stojlov govoril resnico ko je rekel, da izvira vsa moralna ogorčenost avstrijskega časopisja le iz jeze, da Avstrija nima več tistega upliva v Bolgarski kakor tedaj, ko je tam paševal Stambulov.

Avstrija je zahtevala zadoščenja, a dobila ga ni. Stojlov je pač dal izjaviti, da berlinski „Localanzeiger“ ni točno navedel njegovih besed, preklicati pa svojih besed ni hotel. Dunajska vlada mu je gradila zlat mostič, odlašala je z izvajanjem konsekvencij, a Stojlov se ni udal, prav kakor da je bila vsa stvar že naprej dogovorjena, ni kakor da je svojo izjavo storil res dogovorno s knezom Ferdinandom.

Avstrijski diplomatični zastopnik v Sofiji, baron Call, je že odpotoval in če bolgarski ministerski predsednik ne odstopi, se sploh pretrga vse diplomatično občevanje.

Nehote se vsiljuje mirnemu opazovalcu teh dogodov vprišanje: Čemu išče Bolgarska konflikta z veliko in močno Avstrijo? Da ga išče, o tem ni dvoma, to svedoči tudi pisanje bolgarskih listov in to pričajo napadi fran-

coskih listov na Avstriji. Odgovoriti na to ni možno, toliko manj, ker zveva mej Avstrijo in Rusijo kaže, da Rusija tega konflikta ni proužročila; kaj se za diplomatskimi kulisami godi, tega ni možno uganiti. Vojne se ni bati, tudi če Avstrija preneha občeovati z Bolgarsko, ali brez dalnjih posledic ne ostane konflikt, ako se iz lepa ne poravna. Morda izvemo šele čez le'a, kaj je Bolgarska nameravala s svojo provokacijo.

Politični pregled.

Zadnji poskus češko-nemške sprave. Meseca septembra se snide češki dež. zbor, ako se vladi prej posreči, doseči mej Čehi in Nemci sporazumljenje. Že te dni povabi vlada češke in nemške zaupnike in poslance na konferenco, kateri predloži več zakonskih načrtov, po katerih naj se konec naredi češko-nemškim sporu. Predlogi, katere hoče vlada predložiti tej konferenci in pozneje, ako se doseže porazumljenje, tudi dež. zboru, so naslednji: 1. Zakon o narodnostnih kurijah, po katerem bi bil deželni zbor razdeljen na dve kuriji, ki volita vsaka svoje zastopnike za dež. odbor in deželnozborske odseke ter vse dež. naprave; 2. Novela o premembi deželnozborskega volilnega reda, ki obsega troje določb: a) pomnožitev dež. poslancev za 15 in sicer za meščanske mandate, katere dobe — razen jednega — Čehi, b) kurija veleposetnikov se razdeli v okrožja, analogno okrožjem za dež. zbor, kar bi nemškim veleposestnikom zagotovilo zastopstvo v dež. zboru, c) ustanovi se nova kupčijska zbornica z delitvijo mešanega okraja; 3. Zakon o snovanju minoritetnih šol na deželne troške; 4. Zakon o jeziku avtonomnih oblastnij, zasnovan na principu, da obstoje na Češkem češki, mešani in nemški okraji. Nemci so se izrekli zoper to predloge in Čehi jih tudi odklanjajo.

Delavski in obrtni shod v Solnemgradu. — Prve dni tekočega meseca se je vršil v Solnemgradu delavski in obrtni shod, na katerem so bile zastopane konservativne in krščansko-socijalne stranke, in kateri se je posvetoval o družabni organizaciji. Na shodu se je pokazala jednotnost vseh strank v temeljnih načelih, določen skupen program v krščansko-socijalnem smislu pa se ni dosegel.

Češki katoliški shod se bode vršil v drugi polovici meseca avgusta v Kraljevem gradu. Posebnega pomena pač ne bo, ker je češki narod po svoji ogromni večini svobodomiseln, a se tajiti ne da, da se češka katoliška stranka utrjuje in da napreduje. Je-li to na korist češkemu narodu, je vprašanje, katerega nečemo preiskovati.

Socijalni demokratje na Češkem, nemške in češke narodnosti, nameravajo konec septembra prirediti veliko demonstracijo v Pragi, naperjeno proti narodnostnemu boju na Češkem. Sešli se bodo zaupniki obeh narodnostij ter se skušali zjediniti o narodnostnem vprašanju. Misel na sebi ni slaba, ali socijalna demokracija služi doslej v narodnostnih vprašanjih samo Nemcem, zato nimamo vere v poštenost njenih namenov.

Hrvatski sabor. Madjaronska večina hrvatskega sabora predlaga, naj se razveljavi izvolitev šestih opozicijskih poslancev. Povoda v to ni, razveljavljenje bo udarec v obraz resnici in pravici, ali kaj se menijo za to Madjaroni. Davida Starčevića je ta večina izključila iz 30 tej. Vzlic vsemu temu se opozicija ne da ugnati v strah.

Ogerska zbornica. — Razmere v ogerskem drž. zboru so postale tako zmedene, da je vlada zaključila za nekaj časa zasedanje. Banffyjevo stališče je hudo omajano. Banffy je moral privoliti v preosnovo volilnega zakona in v sodnijsko preiskavo radi dvomljivih volitev in moral je biti vesel, da se je